

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Bilgisayar, Ağ ve Bilişim Kaynakları Kullanım Yönergesi

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1 – Bu yönergenin amacı, bilimsel gelişmenin zorunlu koşulu olan ve Üniversitemizin ihtiyaç duyduğu bilginin üretilmesi, saklanması, korunması ve paylaşımı sürecinde bilgi ve iletişim kaynaklarımızın, kullanıcılarımız tarafından etkin ve verimli kullanımını sağlayacak olan kuralları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu yönerge hükümleri, Üniversitemiz personeli ve öğrencileri ile kendilerine herhangi bir nedenle geçici ve/veya kısıtlı olarak bilişim kaynaklarımızı kullanma yetkisi verilen paydaş ve ziyaretçileri kapsar.

Dayanak

Madde 3 – Bu Yönerge; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kısmı (*Kişilere Karşı*

Suçlar) Dokuzuncu Bölümü (*Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar-132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140. Maddeler*), Üçüncü Kısmı (*Topluma Karşı Suçlar*) Onuncu Bölümü (*Bilişim Alanında Suçlar-243, 244, 245, 246. Maddeler*), 5070 sayılı “Elektronik İmza Kanunu”, 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun”, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 12. Maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine dayalı olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Yönergede geçen,

a) Rektörlük: Trabzon Üniversite Rektörlüğünü,

- b) Bilgisayar Ağı:** Bilgisayarlar arasında veri/bilgi aktarımı ve etkileşimini sağlayan, geniş ve dar alanlar bütünlüğünde fiziki ağ yapısı ile bunu destekleyen ve kullanımını gerçekleştirmeye yarayan tüm donanım ve yazılımların oluşturduğu sistemi,
- c) Üniversite:** Trabzon Üniversitesini,
- d) İnternet Altyapısı:** Ulusal ve uluslararası bilgisayar ağı üzerinde tüm kullanıcı uçlarının adres yapılarını ve veri/bilgi iletişimi kurallarını içeren belirli protokoller ile etkileşimi ve iletişimini sağlayan bir sistemi,
- e) ULAKNET:** Trabzon Üniversitesinin bağlı bulunduğu ulusal ağ,
- f) Bilişim Kaynakları:** Mülkiyeti veya kullanım hakkı Trabzon Üniversitesine ait olan bilgisayar ağı, İnternet altyapısı, bilgisayar sistemi, bilgi sistemlerinde oluşan verileri, donanımı, yazılımı ve hizmetlerinin tümünü,
- g) Bilişim Kaynaklarını Kullanıma Sunan Birim:** Trabzon Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığını,
- h) Esas Kullanıcılar:** Eduroam kullanıcıları dahil, Trabzon Üniversitesi Bilişim Kaynaklarını eğitim-öğretim, araştırma, yönetim ve hizmet faaliyetleri çerçevesinde kullanan Trabzon Üniversitesi akademik ve idari görevlerindeki kadrolu, geçici veya sözleşmeli personel ile Trabzon Üniversitesinde öğrenimini sürdürmekte olan kayıtlı tüm ön lisans, lisans ve lisansüstü öğrencilerini,
- i) Diğer Kullanıcılar:** Trabzon Üniversitesi Bilişim Kaynaklarının kullanım hakkına sahip Esas Kullanıcılar dışındaki, özel veya tüzel kişiliğinde olup kullanım hakları ve biçimleri Rektörlük tarafından belirlenen tüm kısıtlı veya geçici kullanım hakkı verilmiş kullanıcıları,
- j) Birincil Kullanım:** Trabzon Üniversitesi Bilişim Kaynaklarının eğitim-öğretim, araştırma, uygulama, yönetim ve hizmet sunumu faaliyetleri ile ilgili kullanımları,
- k) İkincil Kullanım:** Trabzon Üniversitesi Bilişim Kaynaklarının Birincil Kullanım dışındaki her türlü kullanımı,
- l) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı:** Trabzon Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nı,
- m) Bilişim Destek Hizmetleri:** Trabzon Üniversitesi Bilişim Kaynaklarının kurulumu, kullanıma sunumu, bakımı, onarımı ve diğer teknik destekler ile Rektörlükçe belirlenen yetki ve sorumluluk düzeylerinde Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ve bilişim kaynaklarını kullanıma sunan birimlerce yerine getirilen hizmetleri, ifade eder.
- n) Eduroam:** Araştırma ve eğitim kurumlarının üyelerine dünyanın her yerinde güvenli ve sorunsuz internet erişimi sağlayan bir kablosuz ağ sistemi.

Madde 5 - Yetki ve Sorumluluk Beyanı

- a)** Üniversitede İnternet ağının kurulum ve işletmesine ait yetki ve sorumluluk Bilgi İşlem Daire Başkanlığına (BİDB) aittir. BİDB, akademik, idari, eğitim ve araştırma amaçları doğrultusunda bölüm ve birimlerin bilişim kaynaklarına ulaşabilmelerini sağlamak üzere oluşturulan altyapıyı kurmak, işletmek ve güncellemekle sorumludur. BİDB, bölüm ve birimlerde tespit edilen ana ağ erişim noktalarını kurar, iletişim için gerekli kablolu

faaliyetlerini yürütür, bu noktalara kullanıcıların bağlanabilmesi için gerekli ağ anahtarlama cihazlarını temin eder ve yerleştirir. Sistemi teknik düzeyde planlama ve uygulama sorumluluk ve yetkisi BİDB'dedir. BİDB, binalar içinde kurulan ana erişim noktaları dışında kalan oda, ofis ve laboratuvar gibi alt birimlerin bağlantılarından sorumlu değildir; bunlar birimin/bölümün kendi sorumluluğundadır. Ancak BİDB gereken durumlarda ve istek üzerine danışmanlık hizmeti verebilir.

- b) Üniversite bilişim kaynakları kullanıcıları, Üniversite sunucuları üzerinde kendilerine tahsis edilen kullanıcı kodu/şifre ikilisi ve/veya IP (Internet Protocol) adresi kullanılarak gerçekleştirdikleri her türlü etkinlikten, Üniversite bilişim kaynaklarını kullanarak oluşturdukları ve/veya kendilerine tahsis edilen Üniversite bilişim kaynağı üzerinde buldukları her türlü kaynağın (belge, doküman, yazılım, vb.) içeriğinden, kaynağın kullanımı hakkında yetkili makamlar tarafından talep edilen bilgilerin doğru ve eksiksiz verilmesinden, ilgili kaynağın kullanım kurallarına, üniversite yönetmeliklerine, Türkiye Cumhuriyeti yasalarına ve bunlara bağlı olan yönetmeliklere karşı birebir kendileri sorumludur.
- c) Üniversite Rektörlüğü ve/veya yetkilendirdiği birimler, Üniversite Bilişim Kaynakları kullanımı hakkında genel-geçer kuralları belirleyip, bu kuralları gelişen teknolojinin öngördüğü biçimde sürekli olarak değerlendirir ve gerekli değişiklikleri hayata geçirir. Bu tür değişiklikler yapıldığında genel duyuru mekanizmaları ile kullanıcılar bilgilendirilir.

Bilgisayar, Ağ ve Bilişim Kaynakları Kullanım Esasları

Madde 6 – Trabzon Üniversitesi Bilişim Kaynaklarının kullanımında altyapıyı, donanımı ve yazılımı zarara uğratan, tahrip edici, zedeleyici ve sağlıklı çalışmasını engelleyici girişimlerde bulunulmaması ve kaynakların verimli kullanılması esastır.

Madde 7 – Üniversite Bilişim Kaynakları, hukuka aykırı faaliyetlerde bulunmak amacıyla kullanılamaz.

Madde 8 – Bilişim Kaynaklarını kullanan tüm Birimlerin ve tüm Kullanıcıların, Üniversite bilgisayar ağı ve İnternet alt yapısının üzerinde yer aldığı ulusal Akademik Ağ (ULAKNET) ve diğer ulusal ve uluslararası ağların kullanım politikalarına uyma zorunluluğu vardır.

Madde 9 – Rektörlükçe onay verilmedikçe, Üniversite bilişim kaynakları Üniversite dışındaki gerçek ve tüzel kişilerin kullanımına açılmaz.

Madde 10 – Üniversite Bilişim Kaynaklarının kullanımında; kaynakların kullanıcılar arasında adil paylaşımını sağlayan, başkalarının kullanımını kısıtlayacak veya kaynaklara zarar verebilecek olan tehlikeleri önleyen bir sistemin kurulması esastır. Bunların yanında, kullanıcıların şahsi bilgilerinin ve gizliliğinin korunması, veri-bilgi ve kaynak yedeklemesi yapılması da esastır.

Madde 11 – Üniversite Bilişim Kaynaklarının kullanımında güvenliği bozan durumlara ve girişimlere ilişkin bilgilerin tutulması ve kullanıcı kimlik belirlemelerinin gerçekleştirilmesi için yetkili birimlerce gerekli düzenlemeler yapılır.

Madde 12 – Üniversite Bilişim Kaynaklarının kullanıma sunumu ve kullanımı, bu kaynakların kullanım koşulları ve amaçları çerçevesinde yapılır; kullanım amaçları tüm kullanıcılara açık bir biçimde bildirilir, kaynakların kullanım yeri ve konumu bu kaynakları kullanıma sunan birimlerin yöneticilerinden yetki ve olur almadan değiştirilemez.

Madde 13 – Üniversite Bilişim Kaynakları, ahlak kurallarına aykırı bir şekilde kullanılamaz. Aynı şekilde, kişilerin ve kurumların fikri mülkiyet haklarını ihlal etmek, başkalarının veri ve bilgilerini tahrip etmek, kişisel bilgilere saldırmak, iftira, karalama veya kişi ve kurumların çalışmalarını bozma amacı taşıyan davranışlarda bulunulamaz. Ayrıca, alıcının istemi dışında ileti (SPAM) gönderilmesi ve bu nitelikte materyal üretilip barındırılmasına da izin verilemez.

Madde 14 - BİDB'nin bilgisi dışında hiçbir birim ve kullanıcı, kendi bünyesinde tek bir bilgisayar arkasında IP çoğaltma işlemi yaparak, birçok makineyi bu bilgisayar üzerinden internete çıkaramaz ve bilgisayarlarına BİDB'nin belirlediği IP grupları dışında IP atayamaz.

Madde 15 - DNS Servisi, BİDB tarafından merkezi olarak sağlanır. Bunun dışında, birimler tarafından DNS servisi sunulamaz.

Madde 16 - Üniversite Bilişim Kaynakları, genel ahlak ilkelerine aykırı materyal üretmek, barındırmak, iletmek, siyasi propaganda yapmak, rastgele ve alıcının istemi dışında mesaj (SPAM iletiler) göndermek amacıyla kullanılamaz. Kullanıcılar, e-posta hesabını ticari, siyasi, dini, etnik ve kar amaçlı olarak kullanamaz. Çok sayıda kullanıcıya, izinsiz olarak toplu halde reklam, tanıtım, duyuru vb. amaçlı e-posta gönderemez. Bilimsel, akademik ve idari iş süreçlerine uygun toplu duyurular için Rektörlükten izin alınmalıdır.

Madde 17 - Birimler veya bölümler, BİDB'nin binalarında kurup muhafaza sorumluluğunu verdiği kablolu sistemleri, ağ erişim cihazları ve diğer teçhizat üzerinde, gerek yazılım gerekse donanım düzeyinde keyfi değişiklikler yapamaz; bir gereksinim olduğu takdirde, o birimin daha önceden belirlenip BİDB'ye bildirilmiş teknik sorumlusu tarafından BİDB ile irtibata geçilir, gerekli değişiklik karşılıklı bilgilendirme ve BİDB'nin onayı sonucunda gerçekleştirilir.

Madde 18 - Birimlerin belirleyerek BİDB'ye bildirdikleri teknik sorumlularda değişiklik olduğunda, yeni bilgilerin BİDB'ye resmi olarak bildirilmesi ve iş akışının kısa sürede çözümlenmesini temin için, birimler ile BİDB arasındaki iletişimin bu kişiler vasıtasıyla yürütülmesi esastır.

Madde 19 - Birim, Bölüm, Kulüp, Topluluk ve kişiler, kendi adlarına oluşturdukları web sayfalarının içeriğinden sorumludur. Birim, Bölüm, Kulüp ve Topluluk veya Grup niteliğindeki kişisel olmayan sayfaların sorumluluğu, ilgili web sitesinin oluşturulmasını resmi yazı ile BİDB'den talep eden öğretim elemanı ve/veya yöneticiye aittir.

Madde 20 – Kullanıcılar, Üniversite içerisindeki kuruma ve/veya şahsa ait taşınabilir ve masaüstü bilgisayarlar ile veri depolama cihazlarında, hukuki açıdan suç teşkil edecek belgeler ile bilgisayar ve ağ güvenliğini yok edebilen, zarar verebilen belge, yazılım ve materyal bulundurmazlar.

Madde 21 - Kullanım ve Kullanıcı tanımlarının yetersiz kaldığı ya da "Trabzon Üniversitesi Bilgisayar, Ağ ve Bilişim Kaynakları Kullanım Yönergesi" belgesi dahilinde tanımlı olmayan durumlar Üniversite makamlarınca değerlendirilir.

Madde 22 - "Yasal Sorumluluk Reddi metinleri, Kullanım Esaslarına aykırı kullanımların kabul edilebilir olduğunu göstermez.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilgisayar, Ağ ve Bilişim Kaynakları Kullanımına İlişkin Hak, Yetki ve Sorumluluklar

Madde 29 - Yazılım Telif Hakkı ve Lisans Politikası

- a) Telif hakkı ve patentlerle ilgili kanunların şekline ve ruhuna uymak ve böylelikle de fikri hakları korumak ve pekiştirmek, Üniversitenin temel önceliklerindedir. Kullanıcılar, Üniversite mülkiyetindeki her türlü bilişim kaynağını bu öncelik çerçevesinde kullanacaklarını kabul ederler.
- b) Üniversite bünyesinde kullanılan yazılımlar lisans anlaşmaları çerçevesinde edinilir. Üniversite personelinin kullanmakta olduğu diğer yazılımların lisans sorumluluğu ve/veya lisanslarının olmamasından kaynaklanan yükümlülük ve sorumluluk kendilerine aittir.
- c) Aksi bildirilmediği sürece, kullanıcılar bütün yazılımların telif haklarınıca korunduğunu bilir ve kabul ederler.
- d) Üniversite bünyesinde kullanımda olan yazılımlar ortadan kaldırılamaz, koruma amacıyla yedekleme uygulaması dışında kullanıcılar lisanslı yazılımın kopyalarını alamazlar.

Madde 30 - Kullanıma İlişkin Yetki ve Sorumluluklar

- a) Üniversitenin temel amaçları doğrultusunda, Üniversite adına BİDB, Bilişim Kaynaklarını kullanıcılarına sunar, bu hizmetlerin çalışırliğini ve sürekliliğini sağlar.
- b) BİDB, İnternet trafiği sırasında kaybolacak ve/veya eksik alınacak/iletilecek bilgilerden, İnternet platformunda yayınlanan ya da kendi yayınladığı bilgilerin tam doğruluğu, geçerliliği ya da güncelliği konusunda hiçbir zaman sorumlu tutulamaz.
- c) Üniversite Bilişim Kaynakları kullanıcıları, Üniversite sunucuları üzerinde kendilerine tahsis edilen "Kullanıcı Kodu/Şifre" ikilisi ve/veya IP (İnternet Protocol) adresi kullanılarak gerçekleştirdikleri her türlü etkinlikten, Üniversite Bilişim Kaynaklarını kullanarak oluşturdukları ve/veya kendilerine tahsis edilen Üniversite Bilişim Kaynağı üzerinde bulundukları her türlü kaynağın (belge, doküman, yazılım, vb.) içeriğinden, kaynağın kullanımı hakkında yetkili makamlar tarafından talep edilen bilgilerin doğru ve eksiksiz verilmesinden şahsen sorumludur.
- d) Rektörlük ve/veya yetkilendirdiği birimler, Üniversite Bilişim Kaynakları kullanımı hakkında genel-geçer kuralları belirleyip, bu kuralları gelişen teknolojinin öngördüğü

biçimde sürekli olarak değerlendirir ve gerekli değişiklikleri hayata geçirir. Bu tür değişiklikler yapıldığında genel duyuru mekanizmaları ile kullanıcılar bilgilendirilir.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığının Yetki Ve Sorumlulukları

Madde 31 – Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Rektörlükçe belirlenen stratejiler, hedefler ve kararlar doğrultusunda Bilişim Kaynaklarının planlanması, temini, dağıtımı, kullanımı, bakım onarım ve destek hizmetleri verilmesi ve de açık erişim gibi konularda, teknik ve idari etkileşim ve işbirliği içerisinde hareket ederek, Bilişim Kaynaklarının en etkin ve verimli biçimde kullanımını sağlar. Bu amaçla, Üniversite olarak uyulması gereken tüm kuralları birimlere ve kullanıcılara güncel olarak bildirmek, birimlerdeki sorumluları belirlemek, yönergeye aykırı kullanımları ve kullanıcıları tespit etmek, ilgili yaptırımları uygulamak ve kullanıcıları güvenlik ile ilgili bilgilendirmek, ayrıca güvenlik yazılımlarını temin etmek görev ve yetkilerine sahiptir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler Uygulama ve Yaptırımlar

YAPTIRIM

Madde 32 – Bu Yönerge ve ilgili mevzuata aykırılık hallerinde, Rektörlük tarafından, aşağıdaki yaptırımlar uygulanır:

- a) Yazılı olarak uyarma
- b) Geçici olarak kısıtlama veya engelleme
- c) Kullanıcı hesabının geçici olarak kapatılması

Uygulanacak yaptırımların düzeyi veya sırası, belirtilen esaslara aykırılığın ağırlığına ve tekrarına, verilen zararın büyüklüğüne ve de üniversitenin İnternet ağı, ULAKNET ve İnternet ile bilişim kaynakları bütününde yaratılan olumsuz etki ve tahribatın fazlalığına bağlı olarak belirlenir. Yönergede belirtilen ilke ve esaslara uymayan veya uygulamasını kasten engelleyen kullanıcılar hakkında, gerektiğinde, disiplin işlemleri başlatılır.

Madde 33 – Üniversite bilişim kaynaklarını kullanan kullanıcı işbu Yönerge maddelerini kabul eder. Kullanıcılar Yönergenin ilgili olduğu Kanun ve Yönetmeliklere de aykırı davranamazlar. Kullanıcılar ayrıca aşağıdaki hususları bilmek zorundadırlar:

- a) Üniversite, İnternet trafiği sırasında kaybolacak ve/veya eksik alınacak/iletilecek bilgilerden, İnternet platformunda yayınlanan ya da kendi yayınladığı bilgilerin tam doğruluğu, geçerliliği ya da güncelliği konusunda hiçbir zaman sorumlu tutulamaz.
- b) Üniversite meydana gelebilecek yasal, idari ve teknolojik gelişmeleri göz önünde tutarak bu kullanım esasları ve politikasını değiştirme hakkına sahiptir.
- c) Üniversite uzun süre boyunca kullanılmayan hesapları kapatma yetkisine sahiptir.

YÜRÜRLÜK

Madde 34– Trabzon Üniversitesi Bilgisayar, Ağ ve Bilişim Kaynakları Kullanım Yönergesi

..... tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geldiği şekliyle kabulüne Üniversite Senatosunca karar verilmiştir.

YÜRÜTME

Madde 35 – Bu Yönerge hükümlerini Trabzon Üniversitesi Rektörü yürütür.